

מן העיתונות

די צייט

גוברת ההתנגדות למזון שעבר טיפול בהנדסה גנטית, * התכרות העוסקות בביוטכנולוגיה לצרכים מסחריים, ביניהן נובארטיס ומונסאנטו - בצרות

שיניים מראגים אבל עכברי המעבדה שלו. הוא נתן פרסום לתגליתו ומיד מטרר סמשרות. רזוגמה אחת: חוקרים באוניברסיטת קנדל במרינת ניו יורק הינו חולי פרפר באנקה של זני תירס מהנדסים, תמצא שגידולם התעב והמציות מתו. מיד עם פרסום הרבר ביטל האיחוד את רישיונות הייבוא לצמחים מהנדסים אחרים.

גם התברר המציעות לחקלאים ורעים של גידולים שונים העמידים בפני מחלות ומזיקים שונים נתונות בצרות. בתחילה התקבלו מצודיות בכרבה אצל החקלאים, כי הם חסכו להם ריטוסים וימי עבודה. אך כעבור זמן הדיעו שניים משהי התבאה הגדולים ביותר, כי מעתה יגנו רק שחרה שאפשר יהיה למכרה גם באר חור האירופי. מיד בצחו מצודיות של תבואת אלה, וכ לית בריה נאלצו מגלריון למכור אתן כמספוא לבה מת.

אם כי בארה"ק, על חומר באירופה. מכין שלוש המצחים המהנדסים הראשונים מתוצרת מונסאנטו - תירס, כרוב גפוס וסיה - הסיה ממילא אינה מתאימה לאיכרים באירופה, מסיבות אקלימיות. לכרוב הגפוס ניתן בתחילה רישיון יבוא מסעם האיחוד האירופי, אבל אחי כי חוזר בהם הצדפתים הסילו עליו חרם למי שך שנתיים, עד קי 2000. לפי תקנות האיחוד, חרם זה מחייב את כל 15 מדינות האיחוד. אילו תהיה נר על הסף על ידי האיחוד.

חרם זה טוגע קשות בחברות העוסקות בביוטכנולוגיה לצרכים מסחריים. אחת מתן היא יצרנית התרופות נובארטיס, שיש לה גם מחלשה חקלאית גדולה הנתונה עתה כמשבר קשה. מצב רומה שרר בחברות אגרו, חברה מת של הבסט. אבל הפגיעה הקשה ביותר היא בחברת מונסנטו האמריקנית, ולחנת הביוטכנולוגיה הירוקה. בשנים האחרונות היא רכשה שורה ארוכה של חברות העוסקות בגידול ודיעים ושל מעבדות גנים, חקי נסלה לצדד זה ולהואת גדולות.

החברה מחפשת עתה נואשת שתהי בעל אמצעים שיוכל להציל אותה מבחינה כספית. היא ניסתה את מר לה אצל שתי חברות אמריקניות מתחרות, אמריקן דום פרוקסט ורו פונט, אך הרבר לא עלה בידה. ירד הכר רה, ורובט שפירא, שקיע בשורה שחורה לפני שנה שנתיים בלבד הוא רכב על סוס גבות. כי חלפת תהי לת עולם.

שנים רבות נראה היה שמפתחם של המהנדסים לביצוע שינויים גנטיים בצמחי מאכל אינה משפיעה כלל. אבל בחודשים האחרונים התעור הגלגל, ועתה ידם של האקולוגים על העליונה, בעיקר באירופה. הנה כמה דוגמאות: יצרן המזון היפני קיימאן הצ' היר, כי רובט הסיה שלו הוכן מפולי סיה טבעיים שגודלו בלא התערבות גנטיקאים. חכרת המזון מק קיין הדיעה על כוונתה לא להשתמש עוד בקמח תירס מהנדס כייצור מצודיה הקפואים. החברה המתחרה, פרוסטה, נהנת עתה כי לגנב מצודיה הצמחוניים מסוג "ראסל".

גם הענקים מיישרים קו. נססלה ויוגילבר מועלים כבר זמן רב לסיקוט חוסמים "חשודים" מצודיותם, כי, למשל, בייצור מרגרינה הולחי שמן הסיה כשמן גפוס או כשמן חמנית. יש רק חריג אחד: סוג של חמאה מתוצרת נססלה, שעליה מתנוססת המוכנית המעירה על חוסמים מהנדסים. עדיין יש מצודים מהנדסים גם של חברות אחרות, אבל כריסטיף תן, פעיל "גרינפיס" מהמבורג, מרצה: מהמצב ככלול.

ההתנגדות למצודים שחומר המצוא שלהם עבר טיפול ביוטכנולוגי גוברת לא רק בגרמניה, אלא גם במדינות אחרות. לאחונה ההרדו רשתת מזון בצר פה, בבלגיה, בגרימניה, באירלנד ובאוסטליה, כי "ימנ" עו ממכרות מצודים כאלה. אפילו בארה"ק, "מלודת" של מיימש בהרטה: גנבת כצמחים ובעלי חיים, הדיעו יבאני התבואה, כי ניהנו לפי העקרונות שקבע האר חוד האירופי.

מה הכיז לשינוי זה עם כל הנימיקים של ביוטכנולוגיה תן ושאר אנשי "גרינפיס" בגרמניה - איך הם היחידים, אפילו לא המצילים. וכח גדולה יותר עומדת לפערי לי האקולוגיה החדים, שלפני כמה חודשים תפיתו שדות ניסוי של האגרו, מונסאנטו האמריקני, המכיל בעולם בהפעלת שיטות ביוטכנולוגיות בצמחים, ועור רו הרים גדולים כעיתונות האמריקנית. הלחמים תג מצודים ביותר מצודים כבריטניה ורוקא, שהועדורו מארישום כעקבת פרישת "הפרה המשונעת".

בינוי המזנות המהנדסים והחיסר עד כה שמצודי הם מסכנים את האדם והסביבה - עד שבא כמה פר שות ממכרות הסחר על פניהם. אחת מתן היא פרשת ארטאר פוסטאי בגרימניה. חוקר מוסטאי, שעדך נר סריים במכון רוט בתופרים מהנדסים, גילה יום אחד